

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35082
Nom	Dret internacional penal
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1302 - Grau en Criminologia	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre
1923 - PDT Dret-Criminologia	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1302 - Grau en Criminologia	19 - Criminologia aplicada	Optativa
1923 - PDT Dret-Criminologia	6 - Assignatures optatives de quart curs	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
TORRES PEREZ, MARIA	65 - Dret Internacional 'Adolfo Miaja de la Muela'

RESUM

L'assignatura: "Dret internacional penal" és una matèria optativa del Grau en Criminologia i forma part del seu itinerari: "Criminologia aplicada", integrat per sis assignatures optatives; a saber: Delinqüència organitzada, Psicobiologia de la violència, Intervenció social i comunitària preventiva, Toxicologia aplicada, Anglès tècnic i Dret internacional penal. La docència d'estes assignatures està ubicada en el quart curs del Pla d'Estudis. La matèria "Dret internacional penal" té assignats 4.5 crèdits ECTS. Amb la docència d'esta assignatura es pretén que els estudiants que la cursen tinguen coneixement de la progressiva internacionalització de les institucions jurídic-penals i la consegüent emergència de normes i òrgans internacionals destinats a incriminar, imputar i reprimir determinades conductes de les persones. A este efecte, els continguts de la mateixa es centren en la identificació i examen dels principals crims internacionals, la imputació dels seus responsables i les formes de participació en els mateixos, així com de la competència i procediments interns i internacionals establits per a la seua repressió. Estos continguts principals estaran precedits per una introducció a la normativa internacional i

els seguiran les especialitats previstes per la normativa comunitària en la matèria

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

El Pla d'Estudis del Grau en Criminologia no preveu requisits previs per a cursar la present assignatura optativa. No obstant això, la comprensió dels continguts desenrotllats en esta matèria requereix de coneixements previs de Dret Penal i de Dret internacional. Els estudiants podran adquirir coneixements de Dret Penal a través de les assignatures corresponents previstes en els mòduls de matèries bàsiques i matèries obligatòries del Plan d'Estudis. Els coneixements de Dret internacional necessaris podran se

1302 - Grau en Criminologia

- Saber utilitzar un llenguatge tècnic que permeta expressar els conceptes correctament i des d'una perspectiva de gènere.
- Ser capaç d'apreciar la complexitat i la diversitat del fenomen criminal.
- 8- Saber aplicar les teories criminològiques en l'elaboració de polítiques públiques centrades en la prevenció del delictes i l'atenció a la víctima.
- Ser capaç d'analitzar el delictes, el delinqüent i la víctima i dissenyar estratègies de prevenció i d'intervenció, des del respecte als drets humans, la igualtat entre homes i dones, la pau, la sostenibilitat, l'accessibilitat universal i el disseny per a tothom i els valors democràtics.

L'assignatura optativa Dret internacional penal forma part de l'itinerari: "Criminologia Aplicada". El Formulari de Verificació de la Graduació de Criminologia preveu l'obtenció d'una sèrie de competències de resultats propis d'este mòdul; en concret, la matèria Dret internacional penal contribueix especialment a la consecució dels de la següent:

-competència 4: Ser capaç de localitzar i interpretar textos i documents d'òrgans relacionats amb l'espai internacional de Justícia i seguretat.

Esta competència de resultat pròpia de l'itinerari: "Criminologia Aplicada" és complementària de les competències generals 1 i específica 22 que es mencionen en l'apartat anterior.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. APROXIMACIÓ AL DRET INTERNACIONAL PENAL

1. La definició de Dret internacional. 2. Els caràcters del Dret internacional. 3. La creació del Dret internacional. 4. L'aplicació del Dret internacional. 5. Especialitats del Dret internacional penal.

2. ELS TIPUS DE CRIMS INTERNACIONALS

1. Introducció. 2. Crim d'agressió. 3. Crims de guerra. 4. Crims de lesa humanitat. 5. Crim de genocidi. 6. Altres crims d'interés internacional

3. L'ATRIBUCIÓ DE RESPONSABILITAT PENAL INTERNACIONAL

1. Introducció. 2. L'atribució de responsabilitat penal individual. 3. L'atribució de la responsabilitat del superior. 4. La responsabilitat internacional de l'Estat per la comissió de crims internacionals. 5. Les circumstàncies eximents de responsabilitat penal internacional. 6. Les conseqüències de l'atribució de responsabilitat penal internacional: les sancions

4. L'OBLIGACIÓ DE PERSEGUIR ELS CRIMS INTERNACIONALS

1. El principi aut dedere aut iudicare. 2. La jurisdicció dels tribunals nacionals. 3. El principi de jurisdicció universal. 4. La jurisdicció dels tribunals internacionals penals ad hoc i els tribunals híbrids. 5. La jurisdicció de la Cort Penal Internacional

5. EL DRET PENAL EUROPEU

1. L'emergència del Dret penal europeu. 2. Els tipus penals en el Dret penal europeu. 3. La cooperació policial europea en matèria penal. 4. La cooperació judicial europea en matèria penal.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Estudi i treball autònom	44,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	23,00	0
TOTAL	112,00	

METODOLOGIA DOCENT

La docència de l'assignatura Dret internacional penal comprén un conjunt d'activitats presencials, dirigides i autònomes que es desenrotllaran en el primer quadrimestre del curs acadèmic. Les activitats presencials consistiran en el desenrotllament de classes teòric-aplicades que podran ser completades amb la celebració de seminaris, tutories, etc... Per al desenrotllament de les classes teòric-aplicades es recorre a diverses metodologies docents com ara la lliçó magistral, la resolució de casos, etc... El conjunt de les activitats presencials sumaran un màxim de 45 hores. Les activitats presencials seran completades amb la realització per part dels estudiants d'activitats dirigides pel professor i que consistiran en l'elaboració de treballs, preparació d'exercicis, etc... Las activitats dirigides no excediran de les 23 hores. Finalment, les activitats presencials i dirigides estaran seguides del treball autònom de l'estudiant per a les que s'ha previst un màxim de 45 hores. El còmput d'hores de les diferents activitats docents s'ha calculat en funció del nombre de crèdits ECTS assignats a l'assignatura: 4,5.

AVALUACIÓ

El sistema d'avaluació

Cada professor podrà indicar en l'annex a la seua guia docent l'existència de qualsevol requisit mínim per a aprovar l'assignatura (ja siga en relació amb la prova global o amb l'avaluació contínua). En cas de no establir-se cap requisit mínim en l'annex, s'entendrà que no s'exigeix mínim necessari en la prova global o en l'avaluació contínua per a aprovar l'assignatura.

A-Prova/s escrita/s i/o orals, consistents en un o diversos exàmens que podran ser de tipus objectiu, incloure qüestions teoricopràctiques i/o problemes.

B-Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència regular i participació activa en les activitats presencials proposades, com ara la realització pràctica o la participació en tallers, l'elaboració i/o lliurament de treballs, memòries/informes i/o presentacions orals sobre tals activitats, de manera individual o col·lectiva, tot això prenent en consideració el grau d'implicació i esforç del/ l'alumne/a en el procés d'ensenyament –aprenentatge i les habilitats i actituds mostrades durant el desenvolupament d'aquestes activitats.

C- Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència de l'estudiant a seminaris o visites a institucions; i, en el seu cas, lliurament de treballs, memòries, informes i/o presentacions orals sobre l'activitat realitzada, de manera individual o col·lectiva, tot això prenent en consideració el grau d'implicació i esforç del/l'alumne/a en el procés d'ensenyament-aprenentatge i les habilitats i actituds mostrades durant el desenvolupament d'aquesta activitat.

Ponderació

La prova global s'ha de valorar entre un 50% i un 70% de la nota final de l'assignatura, mentre que el conjunt d'activitats d'avaluació contínua s'ha de valorar en la proporció restant

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ASCENSIO, H., DECAUX, E., PELLET, A., Droit international penal, 2^a ed., Pedone, Paris, 2012.
- BASSIOUNI, M. CH., Introduction to International criminal law, Transnational..., Ardsley..., 2003.
- BOLLO AROCENA, Mª DOLORES., Derecho internacional penal: Estudio de los crímenes internacionales y las técnicas para su represión, Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco, Bilbao, 2004.
- BUENO ARUS, F., MIGUEL ZARAGOZA, J.M., Manual de Derecho penal internacional, Comillas, Madrid, 2003.
- CASSESE, A., International criminal law, 3^a ed., OUP, Oxford...2013.
- CASTILLO DAUDI, M., SALINAS ALCEGA, S., Responsabilidad penal del individuo ante los tribunales internacionales, Tirant lo Blanch, Valencia, 2007.
- CYER, R., FRIMAN, H., ROBINSON, D., WILMSHURST, E., An introduction to international criminal law and procedure, 2^a, CUP, Cambridge...2010.
- DAVID, E., Éléments de Droit penal international et europeen, Bruylant, Bruxelles, 2009.
- DE FROUVILLE, O., Droit international penal, Pedone, Paris, 2012.
- WERLE, G., W., JESSBERGER, FL., BURGHARDT, B., Tratado de Derecho penal internacional, 3^a, Tirant lo Blanch, Valencia, 2017.
- KAI, A., Ensayos actuales de Derecho penal internacional y europeo, INACIPE (Instituto Nacional de Ciencias Penales), Madrid, 2013.

- SCHABAS, W., BERNAZ, N., Routledge handbook of international criminal law, Routledge, London...2011.
- ZAPPALA, S., Que es la justicia penal internacional, 1ª, Editorial Proteus, Canoves, 2010.
- OLÁSULO ALONSO, H., Derecho internacional penal, justicia transicional y delitos transnacionales: dilemas políticas y normativos, Tirant lo Blanch, Valencia, 2017.
- GIL GIL, A., MACULAN, E., Derecho penal internacional, Dykinson, Madrid, 2019.
- OLASOLO ALONSO, H., Introducción al Derecho internacional penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2016.

Complementàries

- ANDRES SAENZ DE SANTAMARIA, P., Sistema de Derecho internacional publico, Civitas/Thomson Reuters, 4ª, Madrid, 2016.
- FERNANDEZ TOMAS, A., SANCHEZ LEGIDO, A., ORTEGA QUEROL, J.M., FORCADA BARONA, I., Lecciones de Derecho internacional público, 1ª ed., Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.
- GUTIERREZ ESPADA, C., CERVELL HORTAL, M.J., El Derecho internacional en la encrucijada. Curso general de Derecho internacional público, 3ª ed., Trotta, Madrid, 2017.
- JIMENEZ PIERNAS, C., (DIR.) Introducción al Derecho internacional público: práctica de España y de la Unión Europea, Tecnos, Madrid, 2011.
- JUSTE RUIZ, J., CASTILLO DAUDI, M., BOU FRANCH, V., Lecciones de Derecho internacional público, 2ª., Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.
- MARIÑO MENENDEZ, F., Derecho internacional público, 4ª ed., Trotta, Madrid, 2005.
- PASTOR RIDRUEJO, J.A., Curso de Derecho internacional público y Organizaciones internacionales, Tecnos, Madrid, 2017.
- CASANOVA Y LA ROSA, O., RODRIGO, A.J., Compendio de Derecho internacional público, 6ª ed., Tecnos, Madrid, 2017.
- SALINAS DE FRIAS, A., Lecciones de Derecho internacional público, Tecnos, Madrid, 2015.